

Istennel a Hazáért és a szabadságért!

Ne bántsd a magyart!

ZRINYI

Hazánk

Egy népnél sem vagyunk alábbvalóak ZRINYI

V. évfolyam 1. szám

A Demokrata Néppárt lapja

1956. november 4.

Olvasóinkhoz!

Közel nyolcévi kényszerű hallgatás után újból megjelenik a főváros utcáin a Demokrata Néppárt lapja, a „HAZÁNK”. Rajta leszünk, hogy mielőbb eljusson a vidékre is. Napilapot adunk, mint ahogyan az induláskor is erre szolt az engedélyünk, de ha messzemenően számításba vesszük is az idők változását és levonunk belőle minden egészséges következtetést, ugyanazt a töretlen keresztény szellemiséget kívánjuk sugározni, mint a hetilap korában. Mert bár a Demokrata Néppárt 1947-ben a legtöbb szavazatot kapta az országban s még a választási eredmények meghamisítása után is a második legnagyobb pártként vonult be a parlamentbe, az akkori koalíciós pártok szégyenére soha nem kapott annyi papírost, hogy napilapra is futtatta volna.

Nem vagyunk üzleti vállalkozás. Nincsenek más bevételi forrásaink, csupán olvasóinkra támaszkodhatunk. Kérünk mindenkit, aki együttérzővelünk: vegyék meg, fizessenek elő lapunkra. Segítségnek bennünk annak a nagy feladatnak a végzésében, amelyre — hitünk szerint — az egész nemzet érdekében önzetlenül vállalkoztunk.

A HAZÁNK szerkesztősege

A mi roppant felelősségünk

Írta: Mihelics Vid

Nemzeti szabadságunk visszaszerzése halhatatlan dicsősége népünknek, elsősorban ifjúságunknak. Olyan tény, amelyhez foghatót aligha, vagy egyáltalán nem találunk a rmagunk és más nemzetek történetében. Honfitársaink ezrei és tízezei — megannyi hős — áldozták fel életüket és ontolták véruket ugyanazért az eszményért: a független, demokratikus és szociális magyar állam megteremtéséért. Azt a társadalmi berendezkedést áhították, amelyek birtokában az ország valóban a dolgozó nép hazája lesz.

Jöjjünk tehát tisztába az azal, hogy az el nem múlt emlékezésen és kegyeletlen kívül mással, sokkal többel is tartozunk nekik. Eszedig az al, hogy semmi se menjen veszendőbe abból, amiről ők harcoltak, amiben ők reménykedtek. Roppant nagy a felelősségünk, ma meg félrekerethetetlen a feladatunk.

Meggyőződésem azonban, hogy a keresztény világézet, amelyet vallunk és hirdetünk, sokban elősegít mind a felelősséggel, mind a feladattal való nyílt és bátor szembevetést. Ez a világézet — ha helyesen és a kor parancsainak megfelelően értelmezzük — minden más szemléletnél hatékonyabban érvényesíthető és bátyázhajta körül az alapvető emberi jogokat, mindenekelőtt a felelőtlent és a nélkülözésektől mentes életnek a jogát.

Következék ebből: nem képzelhetek keresztény politikai pártot vagy tömörülést, amely ne azon fáradoznék, hogy a társadalom egyetemese érdekének megőrzésével egyképpen képviselje az ipari munkásságát, a parasztságnak, az értelmiségnek s mindhárom réteg gyermekeinek és ifjúságának jogos vagy méltányos igényeit. Korántsem gondolom, hogy most már minden egyedül a politikai tevékenységen múlnék. Vanak a nemzet életének szélese területei, ahol egyéb tevékenységek is szóhoz juthatnak, s kell is, hogy jussanak. A politika azonban minden területen érzeteli befolyását. Természetesebben van így. Nem mellékes tehát az sem, hogy maga a világézet, amely jobbára csak irányelveket nyújt, milyen programban ölt megfogható valóságot.

Adag is, amíg a Demokrata Néppárt programja alkotmányos úton — az alulról választott szervek bevonásával — elkészül, hadd soroljak fel néhány pontot, amelyek sarkalatosnak tartok.

Mint lapunk más helyén külön is beszélünk róla, föltétlenül helyesebb hazánk nemzetközi semlegességének kimondását. Annak elismerésében és megvédésében minden erőnköl közre is működünk.

Tudomásúl vesszük a nemzetgazdaságnak állami, szövetségi és magánsektorra oszlását. Ahol azonban maguk az érdekek is túlduzzasztottnak érzik az állami szektort, főleg a mezőgazdaságban, annak csökkentését javasoljuk. Kívánjuk a termelés irányítását is, mert ez ma már világpiaci szükségesség, ám ragaszkodunk ahhoz, hogy ez az irányítás kizárólag az előnyösségre és a saját jónak önkéntes belátására építsen.

Free és egységes szakszervezetek legyenek, amelyek a teljes szabadság birtokában minél nagyobb saját vagyonnal is rendelkezzenek. Nem engedjük meg és nem mozdítjuk elő az esetleges olyan törekvéseket, amelyek a szakszervezeti szabadságot és egységet veszélyeztetnék. Amennyiben kívánjuk, önkormányzattal felruházott érdekképviseleti szerveket alakíthatunk a többi foglalkozási csoportok is. Legynék szószólói a minél fejlettebb üzemi demokráciának. Kötelek legyen az államhatáron is mindenkor bevonnak az érdeket szakszervezeteket és érdekképviseleti szerveket a gazdaságpolitika és a szocialpolitika intézésébe.

Követelnék természetesen az egyházak és vallási közösségek teljes szabadságát mind a kultusz, mind a kultúra körében. A konkordátumot a Szentszékkal.

Nekünk akkor is példát kell mutatnunk a szellemi szabadságunk tiszteltetésére, ha netalán módunkban állna fellépni ellene. Miben külön-

böznénk egyébként azoktól a rendszerektől, amelyeket megtagadtunk? Öszintén kívánjuk tehát az egyetemnek és főiskolának autonómiáját, a tanulást és továbbképzést lehetővé tennünk nemcsak elméleti, de gyakorlati biztosítását is kivétel nélkül mindenki számára.

Azokkal összhangban, akik a Demokrata Néppárt működését újból megindítottuk, a leghatározottabban szembeszálünk minden olyan restaurációs kísérlettel, amely a bányákat és kulcsiparokat ki akarván venni az állam, a gyárakat a munkásság, a földet a parasztság kezébe. Tartuk szem előtt a tételek, amely egyenesen világézetünköl folyik, hogy nem a munkát kell a tőkének, hanem a tökélet kell a munkának alá rendelni. Ezzel kapcsolatban azonban — ugyancsak világézetünköl folyóan — meg kell kívánnunk, hogy az egyéni körülmények mérlegelésével — és az elemi igazságérzetet kielégítő fokig, méltányos kártérítést állapítsanak meg a közelmúltban kisajátított termelési eszközök és javak egykori tulajdonosai számára.

Tudom, hogy ez egyesek füleiben kevesnek, másokban riasztóknak hangzik. Am ne feledjük, hogy annak idején a kisajátításról rendelkező törvények is kártalanítást ígértek, s ha erkölcsi alapon állunk, egyébként sem nyugodhatunk bele az egyszerű elkobzásba. Kívánjuk továbbá, hogy a múltban anyagilag tönkretett, vagy káros sármelmekeket szenvedett polgárok legalább a jövőben megfelelő támogatásban, nyugdíjban vagy járadékban részesüljenek. Végül hogy az ipari kisüzemeket, a normál típusú kereskedelmi vállalatokat, továbbá a lakóházakat, — ha fenntartások és megkötések mellett is — adják vissza volt tulajdonosaiknak.

En, aki hiszek az igazság szabadító erejében, nyíltan elismerem, hogy sok vonatkozásban gondviselészerű volt az elmúlt nyolc esztendő hazánk életében. A borzalmas bűnök, hibák és embertelenségek ellenére is történetek itt olyan változások, amelyek nélkül aligha foghatnánk hozzá politikai, társadalmi és gazdasági berendezkedésünk olyan mérvű demokratizálásához, mint amilyenre ma már bízást munkálhatunk. Csak egyetlen példát rá! Hogy mennyi értékkel gazdagították értelmiségünket és általában az egész nemzetet a munkásság és parasztság sorából kiemelt vezetők és iskolába küldött fiatalok, azt éppen a most lefolyt heroltus, nemcsak nemzeti, de világtörténetet alakító események világosan megmutatták.

FELHÍVÁS

Farkas Dénes, a Demokrata Néppárt volt képviselője, mint a párt korábbi november 1-én a Szabad Kossuth Rádióban jelentette be, hogy a Demokrata Néppárt újból megkezdte működését, melyet 1949 óta kénytelen volt szüneteltetni.

Miként a rádióban, úgy most lapunkon át is, felszóltja Farkas Dénes a párt összes volt országgyűlési képviselőit, hogy mihamarabb jelenjenek meg Budapesten. Felhívja a Demokrata Néppárt volt és mostani híveit is: kezdjék meg mindenütt a bekés, nyugodt szervezkedést.

Jó lélekkel nem mondhatnánk kereszténynek semmiféle pártot, ha nem az a töredetlen elhatározása, hogy sohasem hátra, hanem mindenkor előre, folyvást előbbre megy. Magam részéről a kommunizmus éveit is olyan szakaszának látom a mi hazánk életében, amelyet, hogy vissza ne térhessen, merész lendülettel túl kell haladnunk.

A most előadottakból észszerűen következnek, hogy nagy rosznak kellene minősíteni, ha mindaddig, amíg népmunka szabad választáson ki nem fejezte akaratát, a kormányzat a sürgető vizsszásságok orvoslásán kívül bármiféle lényegesebb módosítást végene az ország jelenlegi gazdasági szerkezetében. Adag is pedig, amíg a nép előntötte: milyen mederbe kívánja terelni életét és kikre bízsa sorsának irányítását, minden fölünk telhető el kell követnünk a rend és a nyugalom, a termelő munka érdekében. Ide tartozik az is, hogy útját álljuk és végtessünk az onbíráskodásnak, amely csak demoralizálásra vezethet, meg akkor is, ha jogos elkeseredés hűzódik meg mögötte. Szeretném hinni, másoknak is meggyőződésükékké vált az elmúlt időkből, hogy igazságon nehéz az egyéni és családi körülmények szabatos ismerete nélkül, csak úgy kapásból bárki felől ítékezni. S még akkor is, ha minden jogunk megvolna hozzá, az első lát múltával immár a megbecsülésnek és a szeretetnek kell szívnünkben uralkodnia. Erre figyelmeztetett az a Krisztus is, aki nek tanítását immár kivihetjük a templomokon kívülre is.

Súlyos felelősség, óriási feladat az, amivel eléest hőséink megterheltek valamenyünknek. Hogy mint nemzet is elviselhesük és megbirkozhasunk vele, ez okból kérem a magyar munkásokat, parasztoikat és értelmiségieket, férfiakat és nőket, időseket és fiatalokat egyaránt: sorakozzanak és zárköszönnek föl mögénk.

Mindszenty József bíboros, hercegeprímás a mikrofon előtt.

Főpap és katona

találkozott a budai primási palotában és kezét szorították egymással. Egyik kéz áldást osztva vonult be abba a városba, amelyet a másik kéz fogjuert forgatva szabaddiólt meg az önkény szörnyű uralmától. Es ami e két kéz összefonódása áthidal, maga a világtörténelem.

Egy nép, amelyet százszor elcsorítottak, százszor eltemettek, amelynek fülébe évtizedek keserűtől regegel, déliben, este, szakadatlan és megállás nélkül öntötték a megaláztatás, az akaratnélküliséget, az alacsonyabbrendűség kínzó mákonyát, felébredt. Feléppattintotta örökre lecsukottnak vélt szemét és látta, hogy a Múzeum-keri vasváraszán kálvánnyal libegtet a szél. Az álmos, fáradt szemek lassan izsani kezdtek és a város egyetlen szem, egyetlen fényt félt, amely feszületen hallgatta Gerő Ernő idegterpő, lázító szavát. Aztán fejever került a

kézbe és megíróent a szívek atomrobbanása. Egyetlen öklölent zúzót le millió szabadságharcprány és Pest — mint külföldi lap tudósítók találoán megjegyezték — bosszorkáony kalonná változott. Vajként mállottak szét tomadás acélsüvek, megroggyant inakkal bukaltak térére a pánceautók és hernyótalpas apokaliptikus szörnyekre vetettek tüzesóvát gyermekekerekek.

Ami a torábbi napokban történt — több-kevésbé — ismeretes. Harc és helytállás, helytállás a megszállottak mákacságságával, mártírok elszántóságával, gyermekek könnyelműségével, a fiatalok tékozló önfeláldozásával, daccal és küzönyével a törpyi világ minden kézzelfogható valóságával szemben. Közönyrel, mert hiszen a szívebelen elvont eszmének, a szabadságunk öröképpő mészése lobogott olyan forró,

hogy elhalványult körülötte a beton-, üveg- és kövillag.

A harc után újult csend. Hosszan, túl hosszan tartó csend, amely dermeszt, és leteper, guszabakot, eltűmíti az életet taplító ereket. S akkor emelkedett ki két férfi, hogy megtörje a csendet. Egyik a Kilián-laktanya felhajtóztól oldalának romjai közül indult el, ahol utolsó percig rettentetlenül osztotta a zarnokok felé a halált. A másik férfi harcokesi kísérettel, vírágállyal borított gépkocsin vonult Budapest utcáin és áldást osztogatott. A forradalom két rétege — a szikléket megíró szélidősg és az acélt robbantó elszántság — találozta. Találozta a kezek és eggyé formálódott a mondanivaló: azt kérték, hogy munkázók lassan a nemzet.

A harcnak vége. A vérelettről pítos betűs álnapnapok elmúltak és a Áladalmas vasárnap után jönnék a szűféte hétköznapok. Munkára téhát! Erre tamit a Kézfogás.

M. B.

Ára 50 fillér

HUNGARISZECHEGYNY KÖNYVTÁR
Napló dátum: 1956.11.04
3476

Személyes kérdésben

A „Hazánk” napilap szerkesztését ideiglenesen vállaltam. Vállaltam azért, mert meggyőződésöm, hogy a Demokratia Néppártjában, amelynek 1947-ben országgyűlési képviselő lettem, többre hivatott annál, semhogy e pillanatban csupán egyike legyen a keresztény elnevezésű jelentéző pártoknak. Célom az, hogy e lapon keresztül is elősegítem egy olyan egycsúcs keresztény politikai kibontakozását, amely bár szorosban ráépül nemzeti hagyományainkra, minden tekintetben korszerű és haladó. Kijelentem azt is, hogy látóvilágim fölött bármilyen politikai becsmérlés — képviselő sem kívánok lenni. Nincs más önbizalmam, mint hogy a jelölt politikai feladat munkáisa után visszaterhessek az íráshoz és ha más adódik rá, tudomásom béli az ifjúság neveléséhez.

Budapest, 1956. november 3.
Mihelics Vid

Nagy napok ifjúsága

Soha nem láthatunk Budapest utcáin olyan izzó lelkesedéssel átvonó fiatalokat, mint ezekben a városi és vidéki iskolák napokban. A torlásokon életük átáldozó fiúk és lányok sirjain virágot kit a magyar szabadság ígéretes vetése, amelynek beteljesedését bátran haltak meg a kis iskolások, fiatal munkások és egyetemisták. Nem kell részletesen leírni a hőstetteket, amelyeknek lámpája példája mindörökké elgátligati fog a magyar történelemben, nem kell ismételnünk vezető államférfiak óvatosságait. Egy kis esztendő óta a magyar ifjúságunk magasztos és önjelölt bajtársaság szerzetet. A parlament előtt álló tükör tócsa a pusztító sortűz után kétségbeesetten keresett menedéket a politikai elől. A kihalt téren csak végtárgyok beszálltak és néma holtak maradtak. Azaz nem. Mert az egyik sebesült főle fiatalember hajlott, igyekezett feltámaszkodni társát. A sebesült lány — mert lány volt — görcsösen felemelkedt és óriási erőfeszítéssel, vérhullámokba fulladt szavakkal suttogta: „Menj!... Menj!... Menj!... Szükség van rád... Te még építheted a jövőnd!”

Ezt a jövőndöt a lány már nem láthatta meg, mert ezek az utolsó szavai voltak. A fű egy ideig elcsépette, szölgöny, aztán kétségbeesve körülmezt. Felragadt egyik ott maradt nemzeti zászlócék, a s halott szíve fölfele nyitotta.

Később a kórházban találkoztam vele és amikor a történetet elmesélte, mindnyájan könnyben és szemmel néztünk egymásra.

— Ismerted? — kérdeztem tőle.
— Sohasem láttam! Bizony egycsúcs volt szépny és meghalt a szabad Magyarországról. Ha visszamegyek a gyűrűbe, elmondom majd mindenkinek, milyen hősként voltak a magyar lányok.

Igen. Mert ezekben a napokban barrikádokon, torlaszok mögött, a lányok is ott harcoltak a fiúk mellett. A diákokk együtt a munkás fiúkkal és hölgyekkel. Az egéző magyar ifjúság vértelt az igaz ügyért. Ezek a napok egycsúcsba forrasztották ifjúságunkat, s ezért bizonyult behatételten szilárdnak.

S a magyar jövőndöt, reméljük, szép napokkal fog rendelni virradni, hiszen ez az ifjúság, az egycsúcs magyar fiatalok építkező májja.
Rónay László

„HAZÁNK”
A Demokratia Néppárt naplaja. A szerkesztésért és kiadásért felel: Mihelics Vid.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V. Mátyás utca 6.
T: 107—800.

A SEMLEGES MAGYARORSZÁG

Magyarország ezekben a történelmi órákban másodszor kerül a világközvetlen érdeklődésének középpontjába. Szabadságharcunk diadalmas eseményei után egy nemzetközi kihívásában is például jelentőségű diplomáciai lépés: országunk semlegesítésének kinyilvánítása, amely felek irányába nemzeti és népek feszült figyelmét és merülj remény — osztalnak rokonosnévűt. Mert a világ itélőszékén előtt csupán helyeslés kérésre a magyar népnek azt az elhatározását, hogy a magyar vérel szerzett szabadságát a legerősebb bástyával, a semlegességgel kívánja megvédeni.

A semlegesség kinyilvánítása mellett a magyar kormány az ország közvéleményének sürgető követelésével egyhangzóan felmondotta a varosi szerződést. Ez a kétfős deklaráció a pattanásig feszült nemzetközi helyzetben kétoldalú kizáró biztonságát adta annak, hogy hazánk nem kíván csatlakozni semmiféle fegyveres blokkhoz, nem kacsingat katonai szövetségek felé sem keletre, sem nyugatra. Akkor, amikor a nagyhatalmi politika az elmúlt években a kül- és világpolitikai kihívásokat szorosan szorosan szövetségével fokozta a nyugati

talanságot és a világ kettéválásánál veszélyes kiéleződés ideje elé, Magyarország példamutató fejelemmel és történelmi méltósággal a semlegesség útját választotta.

Senkivel sem akarunk szövetséget semki ellen — mondja ez a döntés —, de mindenkiel ösztönös kapcsolatunk kívánunk kigépeteni és fenntartani, aki függetlenségünket és egyenjóságunkat elismeri.

Semlegességünk kinyilvánítása alkalmas arra, hogy a közép-európai térségben elősegítse a helyes kibontakozást, mert ha megővezzük az a terület, ahonnan nem lehet remény sem a katonai vagy erőhatalmi csoportosulások gyarapítására, akkor megővezzük a nagyobb nemzetközi megővési lehetősége is.

Ausztriai semlegességének kinyilvánítását a nemzetközi megőveggés kísérte és valóra váltak azok a remények, amelyeket az ország békes fejlődése tekintetében ehhez a lépéshez fűztek. A magyar semlegesség is, amely nemzetközi vonatkozásaiban ezekben a napokban és órákban az ENSZ legfőbb fórumal elítélte a kül- és világpolitikai kihívásokat, illetve országunk szelb, boldogabb jövőjének záloga.

A magyar ügy az ENSZ előtt

Az események viharoszerű gyorsasággal követték egymást, és a külpolitikai hírmagyarázóknak a hajnali órákban is változatlan ózónán érkező táviratok, hírvégkéségi és rádiójeleknek legfőbb tanúsága szerint azt kell megállapítani: a magyar ügy a szuezi válságos helyzet mellett is nagy, sőt elsőrendű fontosságú esemény.

Az elmúlt órák külpolitikai vonatkozásai hazai események között a legfontosabb, hogy

a magyar kormány három szóbeli jegyzékkel intézett a Szovjetunió budapesti nagykövetségéhez. Ezekben közli, a varsói szerződés felmondását, javaslata, hogy ennek végrehajtásáról haladéktalanul induljanak meg a tárgyalások. Továbbá javaslja, hogy a szovjet csapatok kivonását előkészítő vegyes bizottság november 2-án kezdje meg munkáját a magyar országrészük épületében. Végül a harmadik jegyzék a szovjet

csapatok újabb magyarországi közmozdulatait ellen tiltakozik, kiemelve, hogy ezzel tájékoztatta a Budapestben akkreditált követelések vezetőit.

A legújabb jelentések hírt adnak arról, hogy a magyar ügyet tárgyalta az ENSZ Biztonsági Tanácsa és új szavazati egyenlenség (eztáttal Jucoszlavia is igennel szavazott), így döntött, hogy napirendre tűzi az ügy tárgyalását. Az újabb ülést szombaton este 6 órakor tartják. Lehetőség, hogy az ügy újabb az ENSZ rendkívüli közgyűlése elé kerül.

Peking,

Ki kell emelnünk jelentőségű azoknak a jelentéseknek, amelyek szerint Kína szükségesnek tartotta, hogy véleményét nyilvánítsa a lengyel és magyar ügyben. Itt mindjárt meg kell — „vannik, hol — Peking már Gomulka porondra lépésekre is kifejezte az a vélemény, hogy helytelenül kezelte Moszkva fejtveres beavatkozását a lengyel ügyben. Most újabb kínai kormánynyilatkozat hangzott el, amely rögebb közt ezt tartalmazza: „A Kína Népköztársaság kormány megjelözte, hogy a lengyel és magyar nép követelése a demokrácia, az egyenlőség és a nép jólétnek, emelésére teljesen helyesek.”

Washington

Washingtonban és New Yorkban is fontos nyilatkozatok hangzottak el. Eisenhower előnk rádió és televíziós beszéde a magyarországi eseményekkel is foglalkozott, és eszavallatát fejezte ki a bátor magyar népek. Még nem lehet tudni — mondta — végrehajtja-e a Szovjetunió azt az ígéretét, hogy megváltoztatja

kelet-európai politikáját. Ha valóban visszavonja csapatait Magyarországról, Romániából és Lengyelországból, akkor hatalmas lépés történt afelé, hogy megvalósuljon a nemzetközi igazságosság, bizalom és megővítés. Az Egységű Államok politikája az, hogy minden feltétel nélkül, gazdasági segítségét nyújtson ezeknek az államoknak.

New Yorkban Dulles a magyar semlegesség kikialkítását kösözvett hangsúlyozta, hogy a Biztonsági Tanácsnak a legnagyobb éberséggel kell követnie az eseményeket.

London

Londonban a sőtő az egyiptomi események mellett változatlanul az első oldalon, és nagy terjedelemben foglalkoztak a magyarországi fejleményekkel is. Az angol közvélemény rokonosnévűt fejezi ki a sajtó, és fontosnak tartja a magyar semlegesség nemzetközi garanciális biztosítását.

Moszkva

A moszkvai jelentések közül figyelem érdemel két AFP jelentés. Az egyik szerint Mikoján, aki mint ismeretes Budapestben tartja, és többek között Tildy Zoltán államminiszterrel is folytatott megbeszélést, visszatrékett Moszkvába. A másik legújabb AFP jelentés pedig tudni véli, hogy a Moszkvában tegnap éjszaka tartott egyik diplomáciai fogadás az egyik magasállású szovjet politikust sejteti engedte, hogy a legközelebbi időben moszkvai hivatalos deklaráció kerül nyilvánosságra, amely a magyarországi eseményekkel kapcsolatban is leszövegi a Szovjetunió álláspontját.

U. A.

KONSZOLIDÁCIÓT! — DE MILYET?

A győztes forradalom első márcos napjait részben elmulasztották. A szociális munkák meg mindig rendelkezésük alá az egykori szorongatja ugyan a szüveket, de ahogy a napok múltak, egyre nagyobb erővel jelentkeztek a hazajáért felelősséget érző emberek lelkesen a konszolidációs, a nyugalmi állapot megteremtésének igénye.

Ennek a nyugalmi állapotnak természetesen nemcsak a törzsi hatalmi csoportban, hanem politikai téren is be kell következnie. Az iránt nem lehet kétség, hogy végso fokoz az igazi és a szó eredeti értelmében vett demokrácia követelményeinek megfelelően, a nép akaratának kell majd eldönteni, ki, illetve kik legyenek azok, akik az ország vezetésére hivatottak. Tiszában kell lenni azonban azal, hogy az események legromalmasabb menetet feltételezve is, erre túlságosan hamar nem kerülhet sor. Addig is azonban, míg a magyar nép — történelmében kétségkívül először — hatalmi befolyásolás nélkül, teljesen szabadon és titkosan dönthet a jövőndöt sorsáról, az ügyeket irányítani kell és ennek a szabad döntésnek előfeltételének válnak meg kell teremtenie.

Lássuk, mi ezen a téren a helyzet?
A magyar kommunista pártnak, amely nyolc éven keresztül totális hatalommal egyedül igazgatta az országot, vitathatatlan volt egy hazáját szerető és annak népéhez hű csoportja. Erdemtelik a Magyarországon bekövetkezett forradalmi változás előkészítésében soha senki nem fogja elvitatni. Ugyanakkor tisztában kell lennünk azal, hogy ezek a hazafias kommunisták, bármilyen gyűlöletek voltak is számukra pártjuknak sztilinista módszerei, semmiképp sem indultak azal a szándékkal a harcba, hogy a Magyarországon egy — az ő fogalmazásuk szerint — „burzsoz demokráciát” valósítsanak meg. Így nevezik őket a több pártos alapuló parlamentáris rendszert. Az ő szándékaik csak valamiféle tiltó Magyarországot elérésig terjedtek. Lennevelésükben, amelyek fokozatos leszakad-

alulnukia a rendnek és egy központi végrehajtó hatalomnak is, amely alkalmas arra, hogy ezeknek a választásoknak teljes szabadsággal és nyugodt légkörű biztosítsa.

Amikor Nagy Imre miniszterelnök a több párt rendszerre való átírtás bejelentését, központi pártjait akarják azt a — kézenfekvően csak átmeneti jellegű — kormányt megalkalítani, amely a választásokig az ügyeket viszi. Megjegyezzük, hogy Erdel Ferenc, aki a Nemzeti Parasztpártot képviselte volna, már nem is szerepel a Parasztpártból alakult Petöfi Párt vezetőségében, a szociáldemokraták pedig egyelőre visszautasították a

Lapzártaikor érkezett:
Átalakult a kormány
Lapunk zártaikor érkezett a jelentés, hogy a régi kormány lemondott és egy csupa államminiszterből álló testület vette át a kormányzati teendőket. Az egyes minisztériumok élére szakminiszterhelyettesek kerülnek. Az ideiglenes kormány az 1945-ös koalíció képviselőiből áll. Miniszterelnök: Nagy Imre. Államminiszterek:

számukra felkínált helyet. Ez természetesen tarthatatlan helyzet, mert az országnak addig is, míg meg tudjuk tartani a választásokat kormányra meg közigazgatásra is mégis csak szüksége van.

A magyar közvélemény, az ipari munkásság, a föld népe és a városi polgárság is, amelyek felelősséget ebben a kérdésben nagyon jól ismerjük, sürgetnek követelt olyan átmeneti jellegű központi kormányzó és végrehajtó hatalom kialakítását, amely mentes minden elfogultságtól és amely ösztönöz törekszik arra, hogy az igazán demokratikus választások feltételeit megteremtse.

Doromy Károly

Lapzártaikor érkezett:

Átalakult a kormány

Tildy Zoltán, Kovács Béla, B. Szabó István, Kéthly Anna, Kelemen Gyula, Fischer József, Farkas Ferenc, Bibó István, Kádár János, Losonczy Géza. Honvédelmi miniszter: Maléter Pál. Az a testület kétségkívül alkalmasabb arra, hogy a cikünkben kifejtelt elveknek megfelelően a házhatatlan konszolidációt elindítsa.

SZÍNHÁZI HIRADÓ

lyébe Besenyey Ferencnek az élen ideiglenes vezetőségét alakult a színház művészi személyzetéből és műszaki dolgozóiból.

Gáspár Maróti, az Operett-színház igazgatója, Darvas József kezelyte, akinek szerepléséhez a magyar operett igen kelles sikerei fűződnek, lemondott. Teendőit ideiglenes bízottság vette át. Sic transit gloria mundi!...

Huszonöttagú munkatársand vezet a Híradó és Dokumentumfilmgyártó életét. (Remélhetőleg ez a borzalmis elnevezés is nem sokára a múlté lesz.) A művészeti bizottságot választotta: Rodriguez Endre, Homoki Nagy István és Lohr Ferencet a Hunnia filmgyárt ügyeit har-

Pedagógusainkól várjuk!

az Oktatásiügyi Minisztérium Fördalmi Bizottsága javaslatot terjesztett elő az iskolai oktatás átszervezéséről. Csak helyesebbéjük az egyoldalon beállított történelemkönyvek kivonását az iskolai oktatásból; ugyanígy helyes a földrajzoktatás legverszerűsítése és a légotalmi oktatás megővítése. Minden földi osztalván lelkesedéssel fogadják az ország nyelv fakultatívva tételeit, illetve a nyugati nyelvek bevonását az iskolai oktatásba. Külön örömmel kell tudomásul vennünk azt az intézkedést, amely a szabad vallásoktatás biztosítására és a hittanórák szabad látogatására vonatkozik.

Termézet persze a dolgot természeténél fogva csak részben intézkedések lehetnek. Oktatásügyünk gyökere megővőreformálása kialakuló demokratikus államrendünk legővő feladata lesz. Addig azonban minden tologozásnál és foltogozásnál sokkal többet várunk a pedagógusainktól, akik egy elemző-összegező feladatot lát el: végezték hűek maradtak magyar nemzeti eszményeinkhez és tanónyok nélkül, a maguk erejéből is el tudják kezdeni a helyes oktatást. Hála nekik, amiért az elnyomtak évelében is a bírók mérséklettel igyekeztek a túlzott követelményeket támasztó tananyag visszacsúszni a kiküszöbölt. Az ő hazaszeretők és tudások a fejlettebb oktatás legfőbb biztosítéka.

Reméljük, hogy az egyetemi oktatás reformja sem fog sokáig váratni magára és teljesülni fog a diákok kívánására, amely elsősorban szabadabb, szélesebb, tudományos műveltséget megszerzését, és a felesleges tananyag, elsősorban a marxizmus kiküszöbölését célozza.

R. L.

SZERVEZETI HÍREK

Ezúton közöljük az érdekeltekkel, hogy pártközpontunk, V. ker. Mátyás utca 6. sz. I. em. alatt megkezdte működését. Telefon: 389—145, 187—880.

Központunk ezen a helyen intézi a pesti rész összes ügyeit, reggel 6 óra és délután 17 óra között.

A budai részén, az I. ker. Fő utca 6. I. em. alatt van kerületi kirendeltségünk. További kirendeltségek a következők:

I—III—XII. kerület átmenetileg Széll Kálmán tér 16. sz. ügyelet délben 12 és délután 4 óra között.

XI. kerületi kirendeltségünk címe: Bocskay út 39. Telefon: 269—047. Ügyelet: 12 és 2 óra között.

XXII. kerületi kirendeltségünk címe: Budafok, Kossuth utca 16. Telefon: 409—732. Ügyelet naponta 17 és 20 óra között.

Következő számunkban közöljük további kerületi kirendeltségünk címeit és a telefonszámokat.

Budapesti Szervezetszervezés

A szaló is lehet politikai állásfoglalás. Legfőbb is erre lehet közzéteve a jelenléte, amely hibáit adja, hogy a Magyar Artisták Fördalmi Bizottságának Szabadszervezete alakuló gyűlést hirdett vasárnap délelött tíz órára a Fővárosi Nagycirkuszba. A gyűlésen jelenleg meg az alább működésüktől állítottak.

Mátrai V. Béla